

אחרית = אקדמות חלב רות ירק תיקון

Shulchan Aruch Orach Chayim

סימן תצד

סדר תפלת חג השבועות. ובו ג סעיפים

א

ביום חמשים לספירת העומר הוא חג שבועות וסדר התפלה כמו ביום טוב של פסח אלא שאומרים את "יום חג השבועות הזה זמן מתן תורתנו" וגומרים ההלל ומוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה מבחודש השלישי עד סוף הסדר ומפטיר קורא בשני וביום הבכורים ומפטיר במרכבה דיחזקאל ומסיים בפסוק ותשאני רוח

The fiftieth day of the count of the Omer is the holiday of Shavuot. The prayer service is like the holiday of Passover, rather we say "the Holiday of Shavuot, the time of the giving of our Torah". We say full Hallel. We take out two Torah scrolls and read in the first one of five [sections] from "The third month" until the end of the order. The Maftir is read in the second scroll, "On the day of the first fruits". As Haftarah we read the chariot of Ezekiel, and end with the verse "and the wind took me up"

ב

ביום השני קורין בפרשת כל הבכור עד סוף סידרא ומפטיר קורא כמו אתמול ומפטיר בחבקוק מן וה' בהיכל קדשו עד למנצח בנגינותי

On the second day, we read in the section (Deuteronomy 15:19) "Every firstborn" until the end of the portion. The Maftir is read like the previous day, and as Haftarah we read in Habakkuk from "And Hashem in His Holy Sanctuary" until "for the conductor with my melodies"

ג

אסור להתענות במוצאי חג השבועות: **הגה** ואין אומרים תחנון מתחילת ראש חודש סיון עד ח' בו דהיינו אחר אסרו חג (הגהות מיימוני הלכות ברכות ומנהגים), **ונוהגין לשטוח¹ עשבים בשבועות בבית הכנסת והבתים זכר לשמחת מתן תורה* ונוהגין בכל מקום לאכול מאכלי חלב* ביום ראשון של שבועות*** ונראה לי הטעם שהוא כמו השני תבשילין* שלוקחין בליל פסח זכר לפסח זכר לחגיגה כן אוכלים מאכל חלב ואח"כ מאכל בשר, וצריכין להביא עמהם ב' לחם* על השלחן* שהוא במקום המזבח ויש בזה זכרון לשני הלחם* שהיו מקריבין ביום הבכורים

¹ to spread out

Mishnah Berurah

{י}

זכר לשמחת מתן תורה - שהיו שם עשבים סביב הר סיני כדכתיב הצאן והבקר אל ירעו² וגו'. כתבו האחרונים במקום שנוהגין לחלק עשבים המריחים בבהכ"נ לא יחלקו מברוך שאמר עד אחר תפלת י"ח כדי שיוכל לברך עליהן דבינתים אסור להפסיק

נוהגין להעמיד אילנות בבהכ"נ ובבתים **זכר שבעצרת נידונו על פירות האילן³ [מ"א] והגר"א ביטל מנהג זה משום שעכשיו הוא חק העמים להעמיד אילנות בחג שלהם**

{יב}

מאכלי חלב - עיין מ"א ואני שמעתי עוד בשם גדול אחד שאמר טעם נכון לזה **כי בעת שעמדו על הר סיני וקבלו התורה** [כי בעשרת הדברות נתגלה להם עי"ז כל חלקי התורה כמו שכתב רב סעדיה גאון שבעשרת הדברות כלולה כל התורה] **וירדו מן ההר לביתם לא מצאו מה לאכול תיכף כ"א מאכלי חלב** כי לבשר צריך הכנה רבה לשחוט בסכין בדוק כאשר צוה ה', ולנקר חוטי החלב והדם, ולהדיח ולמלוח, ולבשל בכלים חדשים, כי הכלים שהיו להם מקודם שבישלו בהם באותו מעל"ע נאסרו להם ע"כ בחרו להם לפי שעה מאכלי חלב ואנו עושין זכר לזה

{יג}

ביום ראשון וכו' - גם נוהגין בקצת מקומות לאכול דבש וחלב מפני התורה שנמשלה לדבש וחלב כמש"כ דבש וחלב תחת לשונך⁴ וגו'

{יד}

כמו השני תבשילין וכו' כן אוכלים וכו' - ר"ל כשם שבפסח עושין זכר לקרבן כן אנו צריכין לעשות בשבועות זכר לשתי הלחם שהיו מביאין וע"כ אוכלים מאכלי חלב ואח"כ מאכל בשר וצריכין להביא עמהם שתי לחמים דאסור לאכול בשר וחלב מלחם אחד ויש בזה זכרון לשתי הלחם

{טו}

ב' לחם וכו' - ולכן נהגו לאפות לחם אחד עם חמאה דאז בודאי יצטרך להביא לחם אחר לאכול עם בשר ויזהר אז להסיק התנור יפה בין לחם ללחם וגם צריך מרדה חדשה דלא כמקצת נשים שמהפכין אותה על צד השני דהא בלוע מעבר אל עבר משמנונית

² Ex.34:3

³ בארבעה פרקים העולם נדון, בפסח על התבואה, בעצרת על פירות האילן, - Mishna Rosh Hashanah 1:2, בראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כפני מרון, שנאמר (תהלים לג) היוצר יחד לבם, המבין אל כל מעשיהם. ובחג נדונו על המים

⁴ Shir ha'Shirim 4:11

{טז}

על השלחן - ויזהר ליקח מפה אחרת כשרוצה לאכול בשר. וא"צ להפסיק בבהמ"ז אם אינו אוכל גבינה קשה אלא יקנח פיו יפה וידיח כדאיתא ביו"ד סי' פ"ט

{יז}

זכרון לב' הלחם - וא"כ יהיו של חטין דוגמת שתי הלחם. כתב הפמ"ג יש לזהר בענין מאכלי בשר וחלב בכל מה שנזהרין בכל השנה המבואר ביו"ד סי' פ"ח ופ"ט ושלא לצאת שכרם בהפסדם

Bereishis 18:8

וַיִּקַּח הַמָּאָה וְחֵלֶב, וְכוּ-הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּתֵּן, לַפְּנִיָּהִם; וְהוּא-עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ, וַיֹּאכְלוּ

Shemos 23:19

רִאשִׁית, בְּכוּרֵי אֲדָמָתְךָ, תָּבִיא, בֵּית ה' אֱלֹקֶיךָ; לֹא-תִבְשֵׁל גְּדִי, בְּחֵלֶב אִמּוֹ

Shemos 2:7

וַתֹּאמֶר אֲחַתְּךָ אֶל-בַּת-פְּרָעֹה הָאֵלֶּךְ וְקָרָאתִי לָךְ אִשָּׁה מִיִּנְקָת מִן הָעִבְרִית וְתִינַק לְךָ אֶת-הַיֶּלֶד

Rashi

מִן הָעִבְרִית. שֶׁהַחֲזִירוּתוֹ עַל מְצָרִיּוֹת הַרְבֵּה לִינֵק וְלֹא יִנֵּק, לְפִי שֶׁהָיָה עֲתִיד לְדַבֵּר עִם הַשְּׂכִינָה

Sforno

מינקת מן העבריות שיהיה החלב יותר נאות למזגו

Chizkuni

מן העברית כי מצרית לא תניק את בן ישראל

Rabbeinu Bachya

מינקת מן העבריות. למדך הכתוב שלא רצה משה לינק מן המצריות וכן דרשו רז"ל נטלתו והביאתו אצל המצריות ופסל את דדיהן אמר הקב"ה פה שעתיד לדבר עמי יינק מן המצריות הה"ד (ישעיהו כח:ט⁵) את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים

⁵ Whom shall he teach knowledge and to whom shall he explain the message? To those weaned from milk, removed from breasts?